І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
New York's Telephone: BArclay 7-4125

РІК LXVII. Ч. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 14-го ГРУДНЯ 1960 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 14, 1960 No. 238. VOL. LXVII.

РЕКОРДОВІ СНІГИ І ХОЛОД СПАРАЛІЗУВАЛИ СХІДНІ СТЕЙТИ

Коловий рух на шляхах у більшості припинений, школи закриті, підміські околиці ізольовані, великі міста позбавлені достави багатьох продуктів

Ню Йорк. — Найгірша в історії останніх 30 років комбінація снігу, холоду і вітру пронеслась здовж атлантійського побережжя Америки від Вірджінії до Нової Шкотії впродовж ночі з неділі на понеділок, з 11 на 12-го грудня та впродовж самого понеділка, спаралізувавши у великій мірі нормальне життя східних стейтів. Сніговія припинилась офіціяльно в понеділок о год. 2:35 пополудні і до того часу в околиці Ню Йорку зареєстривано 17 до 20 інчів снігу. Хоч кількість снігу менша від тих 25.8 інча, що зареєстровано з кінцем грудня 1947-го року, проте, сильні вітри і морози погіршили ситуацію, бо навіяли гори снігу та разом з холодом утруднювали й далі утруднюють прочищування вулиць і шляхів. Великі міста, як Ню Йорк та інші, „відгребуються" успішно з-під снігу, але типовий для цих міст автомобільний рух все ще у великій мірі спаралізований, а з ним спаралізоване і нормальне життя. В Джерзі Ситі у вівторок, 13-го грудня рано, як це число „Свободи" йшло на пресу, не була в русі ще ані одна автобусова лінія і населення навіть з дальших околиць, якщо не залишалось дома, то пішком діставались до переповненої підземної залізниці, що функціонувала. В понеділок, як і у вівторок, поважна частина працівників Головної Канцелярії УНСоюзу, як і „Свободи" не могла дістатись до праці і тому „Свобода", що друкується з датою вівтірка, не появилась, бо також не було можливостей доставити газету з друкарні на пошту. Всі школи, з дуже малими тільки вийнятками, були закриті в понеділок і вівторок 12 і 13-го грудня. Рух на великих шляхах у великій мірі припинений і тому також підміські околиці відтяті від великих метрополій, що дуже утруднює нормальну доставу деяких продуктів, зокрема молока та набілу. Залізничий рух відбувався з труднощами і запізненнями, натомість летунський рух під час сніговії був припинений, а опісля поважно скомплікований. В Ню Йорку та по інших містах справжні „гори" снігу стоять по боках вулиць і шляхів, що їх наполегливо очищується. Ще забере деякий час, заки все зможе вернутись до нормального. На найближчі дні заповідається холод, але не сніговії, що повинно б полегшити прочищування міст і шляхів та поступовий поворот до нормального. — Сніговії навістили також Европу і внеможливили комунікацію в північно - західній частині Европи. В Західній Німеччині в Нижчій Саксонії згинули 4 особи і 12 осіб поранено внаслідок автомобільної катастрофи. В Ютляндії в Данії такі сніжні замети, що зовсім припинений коловий рух на шляхах, і робітники всіма можливими засобами стараються очищувати шляхи від снігу. В Англії, Швеції і Західній Німеччині сотки авт застрягли в снігах на автострадах. Летовища припинили рух, а залізничі поїзди курсують, але поїзди прибувають із тригодинним спізненням. В деяких місцях автостради є покриті ледом, а в інших сніговими заметами, і внаслідок цього не є можливий коловий рух на шляхах. В Балтіморі, Мериленд, нападало 8 інчів снігу, який внеможливлює комунікацію. Одночасно обнизилася температура нижче зера. В селі Голден в західній частині нюйоркського стейту в повіті Ірі мороз дійшов до 17 нижче зера, в Рочестері, Н. Й., температура впала до одного ступня нижче зера. В Пенсилвенії в деяких місцях сніг грубий на 10 цалів, автострада покрита снігом і ледом, і їзда автами майже неможлива. Під час сніговії було над Ню Йорком дивне явище, бо блискало і греміло. Бюро погоди вияснює, що це буває тоді, коли електричність збирається в хмарах.

ПІД ЗНАКОМ НЕДАЛЕКОГО РІЗДВА
Східні стейти Америки вкрились грубою верствою снігу на два тижні перед роковим святом Різдва Христового, неомильною ознакою якою є й чи не найбільша в світі ялинка, яку щороку влаштовують в Рокефеллеровому Центрі в Ню Йорку. Цьогорічна ялинка в тому Центрі, яку спроваджено з Норвегії та засвічено на кілька днів перед великою сніговією та яку видно на цій фотознимці, висока на 65 стіп з 4,000 великих білих, синіх і червоних світел.

Летунство вже втретє зловило кабінку „Дісковерера"

Гонолюлю, Гавайські острови. — 10-го грудня капітан летунства Джін В. Джовнес в повітрі зловив кабіну випущеного в середу 7-го грудня штучного розвідчого сателіта „Експлорера XVIII". Це втретє вдалося зловити в повітрі кабіну сателітів цього типу, а один раз кабіну витягнули з води. Сателіт-розвідчик „Експлорер XVIII" кружляв довкола Землі три дні, облетівши Землю 48 разів. Згідно з наказом із землі кабіна відорвалася від сателіта о год. 6:14 по полудні за східнім стандартним часом 10-го грудня, і 20 мінут пізніше капітан Джовнес побачив цю кабіну прив'язану до парашута. Генерал майор О. Дж. Рітлленд заявив, що остання операція з „Дісковерером 18" відбулася дуже справно, з такою докладністю, якої досі ще не було. „Все функціонувало з докладністю до дрібної частини секунди". Сателіт „Дісковерер XVIII" випустили 7-го грудня, 17-ий — 12-го листопада ц.р., і його кабіну зловили 14-го листопада, 16-ий випустили 26-го жовтня 1960, але без успіху, бо кабіни не вдалося зловити в повітрі, а з води не можна було витягнути, бо була зла погода. В кабіні„ Дісковерера XVIII" знаходяться частини людських костей і клітин, тваринні клітини і частини рослин. Науковці будуть досліджувати вплив радіяції на живу органічну людську і нелюдську матерію.

В АМЕРИЦІ

● **Нюйоркський кардинал** Френсіс Спелман і цього року відвідає американських вояків, які служать поза кордонами ЗДА і вже 17-го грудня виїжджає в 17-денну подорож, щоб бути на Ґренляндії, Алясці, Лябрадорі і Новій Фундляндії. Вночі з 24 на 25 грудня він правитиме Службу Божу в Тулі на Ґренляндії. Це вже десятий рік кардинал Спелман святкує Різдво з американськими вояками, які перебувають поза межами ЗДА.

● **Президент - елект Кеннеді** заявив, що він проситиме 87-ий Конґрес про створення окремого департаменту для міських справ. Вже тепер підготовляється окремий законопроєкт в цій справі, який взимі появиться в Конґресі.

● **Три стейти** Пенсилвенія, Мериленд і Массачусетс обороняють в Найвищому Суді ЗДА свої стейтові закони, які забороняють вести торгівлю в неділі. Представники цих стейтів заявляють, що заборона недільної торгівлі зовсім не є змушуванням американських громадян до того, щоб вони святкували неділю. Справа так званого „синього закону" є на порядку дня Найвищого Суду в формі апеляцій із Огайо і Південної Каролайни.

● **Кубинський делеґат** до Об'єднаних Націй, син кубинського міністра закордонних справ Равль Роа молодший, промовляючи на зборах в Міському коледжі в Ню Йорку, заявив, що Куба радо почала б переговори з нововибраним президентом Джаном Ф. Кеннеді, але ці переговори мусіли б бути ведені як „між рівними собі партнерами" — Роа сказав, що не можна поважно дивитися на виборчі заяви сен. Кеннеді, в яких він обіцяв підтримувати противників Кастра.

● **Консервативний сенатор-республіканець** Голдвотер, промовляючи в Ню Йорку на зборах 1,500 промисловців, домагався, щоб ЗДА припинили економічну допомогу закордонним державам, бо та допомога впродовж 15-ох років нічого доброго не дала, тільки відтягає долари із ЗДА за кордон.

В АЛЬЖИРІ ПОНАД 90 УБИТИХ У ВУЛИЧНИХ ЗАВОРУШЕННЯХ

ПРЕЗИДЕНТ ДЕ ГОЛЬ ПЕРЕДЧАСНО ВЕРТАЄТЬСЯ ДО ПАРИЖУ

Альжир. — Під час перебування в Альжирі французького президента де Голя, який приїхав туди для з'ясування своєї політики французьким поселенцям та військовикам в Альжирі, прийшло до великих демонстрацій і заворушень, при чому у двох днях в Альжирі згинуло 80 мусульманських арабів і 5 европейців, а в Орані дальших 5 арабів. Понад 800 осіб ранених. До зудару прийшло тоді, коли альжирські араби, головно робітники з передмість Альжиру, Орану й інших міст, раптом заактивізувались і почали голосно маніфестувати у честь де Голя, але й демонструвати проти французьких правих колоністів та викрикувати у честь прем'єра революційного екзильного уряду арабів Фергата Аббаса. Вбиті й ранені прийшли після того, як викликано полк парашутистів до Альжиру, який почав стріляти до арабських демонстрантів. Масові демонстрації збоку пасивного до цього часу здебільша бідного арабського міського населення в Альжирі, назагал удатний генеральний страйк французьких поселенців — при чому були закриті крамниці, фабрики і припинився залізничий рух — та нове велике загострення атмосфери в Альжирі спонукали де Голя скоротити свій побут в Альжирі і рішити вернутись до Парижу на день раніше. За позитивний момент в цьому новому загостренні ситуації на альжирському фронті коментатори вважають льояльність французького війська в Альжирі режимові де Голя. Де Голь виголосив низку промов, із них найдовшу й найрізкішу в Бліді до тамошніх французьких військовиків та урядовців. Він ствердив, що партизанська збоку альжирських арабів є частиною загального визвольного руху африканських народів та що нинішня ситуація цілком інша в Африці і цілому світі, як була за молодости де Голя і ще тому 10 років. Тому він рішуче поручав нові методи розв'язки альжирської проблеми — такі, як їх він схопив у своєму пляні „Альжирського Альжиру". Французькі колоністи в Альжирі в масі протиставляють тому плянові гасло „Французького Альжиру", але французький нарід у корінній Франції — за твердженням західніх кореспондентів з Парижу — втомлений 6-річною війною в Альжирі і напевне підтримає де Голя, якщо дійсно 8-го січня буде у Франції переведений референдум. Останні події в Альжирі ставлять цей референдум під знак запиту.

ОН перерве сесію на 11 тижнів — всупереч опозиції СССР

Об'єднані Нації. — 21-членна Головна Комісія Генеральної Асамблеї Об'єднаних Націй рішила в минулу суботу 10 західніми голосами проти трьох комуністичних при сімох невтральних, що стримались, і голові, що не голосував, — щоб Генеральна Асамблея перервала 20 грудня ц. р. свої наради і зійшлась знову на наради аж 7 березня. Передтим Головна Комісія у голосуванні відкинула совєтське внесення, щоб Генеральна Асамблея зійшлась знову вже 9-го, або найпізніше 23 січня 1961, як також відкинула совєтське внесення, щоб Генеральна Асамблея взагалі закінчила свою сесію 21 ц. м. Совєти настоювали на відновлення нарад Генеральної Асамблеї вже в січні, щоб весною 1961 року можна було скликати спеціяльну сесію Генеральної Асамблеї з приявністю всіх голів урядів чи держав виключно для справи міжнародного роззброєння, себто задля вможливлення Хрущову перевести новий спектакль і поставити нового американського президента перед доконаний факт нової конференції „на вершинах". Представник ЗДА арґументував потребу довшої перерви не тільки Різдвяними святами, але й конечністю підтримувати дотеперішні вислідн сесії та підготовити ґрунт для дальших рішень. Всі членські держави Об'єднаних Націй знають, що правдивою причиною довшої перерви в Генеральній Асамблеї є зміна державної адміністрації в З'єдинених Державах. Рішення Головної Комісії перейде ще на затвердження Генеральної Асамблеї.

ВИДАННЯМ ВЕЛИКОГО ЗБІРНИКА АЛЬМАНАХА „НАШ ШЕВЧЕНКО" УНСОЮЗ І НТШ ЗУСТРІЧАЮТЬ 100-РІЧЧЯ СМЕРТИ СВОГО ПАТРОНА

Джерзі Сіті. Назустріч 100-річчю смерти Тараса Шевченка, що припадає в недалекому вже 1961-му році, Український Народний Союз і Наукове Товариство ім. Шевченка випустили у спільному виданні великий збірник-альманах „НАШ ШЕВЧЕНКО", який тількищо появився друком у В-ві „Свобода". Збірник - альманах має 256 сторінок великого календарного формату, надрукований на доброякісному папері та у великому, 20-тисячному тиражі. У цій книзі поміщено понад 50 статтей, інформацій, коментарів, споминів, есеїв і віршів пера понад 40 авторів і виключно на Шевченківські теми. Окрему увагу віддано культові Шевченка серед українського народу „на Україні і не на Україні сущого", надрукувавши на цю тему статті: В. Давиденка — „Не забули пом'янути" (про культ Шевченка на Наддніпрянській Україні), В. Мудрого — „Культ Шевченка в Галичині", А. Драгана — „Шевченко і американські українці" та „А Вашингтон таки діждеться Шевченка", зібраний проф. Л. Бачинським огляд вшанування пам'яті Шевченка в широкому світі з нагоди 50-річчя його смерти, А. Малюци — „Портрети Шевченка в творчості Архипенка" та ін. Відношення Шевченка до „старшого брата" основно характеризує д-р Лука Луців у статті: „Бо москалі чужі люди", а знущання теперішнього червоного „старшого брата" над Шевченковою творчістю розглядає Б. Кравців у статті „Небезпечний Кобзар". Вплив Шевченка і його творчости на розвиток української політичної думки характеризує в окремій статті Ів. Кедрин і на цю тему надруковані також статті Ол. Лотоцького: „Державницький світогляд Шевченка", Ол. Кульчицького: „Поет-борець-мученик" та ін. Д-р Я. Падох у статті „Процес Шевченка" подає чи не вперше зібраний матеріял про арешт і допити та засуд і заслання Шевченка в світлі тодішнього царського закону. Багато заступлений біографічний матеріял про Шевченка. На цю тему, крім автобіографічного листа самого Шевченка до редактора „Народного Чтенія", надруковано статті Вол. Дорошенка: „З кола Шевченкових знайомих", спомини Савичева: „Моє знайомство з Т. Шевченком", Марії Деркач: „Нездійснена мрія" (про жінок в житті Шевченка), інформаційні матеріяли про вигляд, характер і вдачу Шевченка, про останні хвилини його життя та смерть, лікарський документ про його недугу і причину смерти та ін. Окремо заступлена в цьому збірнику поезія Шевченка і про Шевченка. Про Шевченка надруковано зокрема вірші С. Маланюка, Б. Антонича, Б. Лепкого, П. Карманського, О. Тарнавського, П. Лободовського, Ів. Неходи, Яра Славутича, А. Гарасевича та ін. Ікер у своєму фейлетоні „Ліпше з Лінкольном" доводить, що краще було б порівнювати Шевченка саме з Лінкольном, ніж з Вашингтоном. Надруковано також один зразок багатьох промов про Шевченка, що їх виголосив д-р Л. Мишуга. Англійський текст у збірнику заступлений статтею проф. Кларенса Меннінга про Шевченка в англійській літературі та передруком з англомовного „Українського Тижневика", першої там редакційної статті про Шевченка. В збірнику, крім згаданого, надруковані ще спільний протокол Культурної Комісії УНС і Президії НТШ в ЗДА про спільне вшанування пам'яті Шевченка, заклик Культурної Комісії УНС у цій справі, уривок з промови П. Куліша над домовиною Шевченка та ряд інших матеріялів. На окрему увагу заслуговує багато заступлений в збірнику ілюстраційний матеріял: кругло 80 ілюстрацій! Закінчується збірник привітаннями-оголошеннями громадян та їх організацій і комерційних підприємств та, вкінці, надруковано також календаріюм на 1961-ий рік.

Фотокопія (поменшена) обкладинки збірника „НАШ ШЕВЧЕНКО"

Такий у загальному перегляді є зміст цієї великої книжки, що її одержать усі передплатники „Свободи" та висилку якої почнеться уже з кінцем цього тижня. Очевидно, що підготова і, зокрема, друк цієї книги вимагали великих коштів, але її ціну встановлено тільки на два доляри в надії, що всі, кому ця книжка буде переслана, вирівняють за неї цю належність та що знайдуться і такі жертвенні громадяни, що додадуть до цього ще й деяку добровільну пожертву на пресовий фонд. УНСоюз, НТШ і „Свобода" сподіваються, що саме цією публікацією, призначеною для масового читача, допоможуть нашій спільноті бодай частинно виконати Шевченків заповіт та в 100-ті роковини його смерти пом'янути його „не злим, тихим словом".

ПОМЕР ВОЛОДИМИР МАРТИНЕЦЬ, ВИДАТНИЙ НАЦІОНАЛІСТИЧНИЙ ДІЯЧ І ПУБЛІЦИСТ

З Торонта, Канада, повідомляють, що в суботу, 10-го грудня, помер у Вінніпеґу, в дорозі до шпиталю, один з провідних націоналістичних діячів і публіцистів, сл. п. ред. Володимир Мартинець на 60 році життя. Сл. п. Володимир Мартинець, колишній доброволець Українських Січових Стрільців та київських Січових Стрільців, був учасником визвольних змагань 1917-1920 років, а після програних змагань, активним членом підпільної Української Військової Організації Українських Націоналістів і його секретар, був членом Проводу Українських Націоналістів і його пресовий референт, був свого часу крайовим провідником ОУН, начальним редактором офіціяльних органів ПУН і ОУН, в'язнем польських і німецьких тюрем. Від 1949-го року сл. п. Володимир Мартинець був редактором „Нового Шляху" у Вінніпеґу, востанньому його начальним редактором. Був членом Президії Комітету Українців Канади, Української Стрілецької Громади в Канаді та багатьох інших організацій. Був автором багатьох ідеологічних та політичних публікацій. Похорон відбудеться в суботу, 17-го грудня 1960 у Вінніпеґу.

СНІГ ПРИПИНИВ ОДНЕ ЧИСЛО „СВОБОДИ"

Велика сніговія, що пронеслась над східніми стейтами з початком цього тижня та спаралізувала нормальний рух і працю по містах, була причиною того, що число „Свободи", яке мало друкуватись у понеділок, 12-го грудня, з датою вівтірка, 13-го грудня, не появилось. Частина матеріялу з того числа використана в сьогоднішньому, а також дальші матеріяли будуть поступово використані. З уваги на те, що рух все ще не є нормальний і також пошта нормально не працює, можна наперед передбачати деякі труднощі в доставі газети поштою її передплатникам.

РАСК НАЙМЕНОВАНИЙ НА ДЕРЖАВНОГО СЕКРЕТАРЯ, А БОВЛЕС НА ПІДСЕКРЕТАРЯ

СТІВЕНСОН ПОГОДЖУЄТЬСЯ БУТИ АМБАСАДОРОМ ДО ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Палм Біч, Флорида. — Новонайменований президент Джан Ф. Кеннеді 12-го грудня повідомив про найменування на державного секретаря 51-річного президента Рокефеллерової Фундації Діна Раска, а на державного підсекретаря конґресмена зі стейту Коннектикат, колишнього амбасадора до Індії Честера Бовлеса. Одночасно Кеннеді повідомив на пресовій конференції, що дворазовий демократичний кандидат на президента в 1952 і 1956 роках Адлей Е. Стівенсон погодився прийняти номінацію на амбасадора ЗДА до Об'єднаних Націй. Раск був присутній на пресовій конференції і брав в ній участь. Одночасно повідомляють із Вашингтону, що Кеннеді вибрав на амбасадора до Індії професора економії на Гарвардському університеті Джана Кеннета Гелбрейта. Кеннеді пізнав Раска щойно минулого четверга 8-го грудня і тоді з ним конферував у Вашингтоні півгодини. Але Кеннеді заявив, що Раск виявив великі здібності на пості президента Рокефеллерової Фундації і під час праці в державному департаменті в роках 1947-1952 за урядування Трумана, займаючи становище заступника підсекретаря і асистента державного секретаря в справах Далекого Сходу, на якому то становищі він відограв важливу ролю в заключенні мирового договору з Японією. Також і новонайменований на пост державного підсекретаря Бовлес служив в державному департаменті як секретарів асистент в економічних справах. Кеннеді заявив, що головною ціллю американської закордонної політики в найближчих роках буде „мир, воля і змагання до справедливого життя". Кеннеді сказав: „Сподіваюся, що в найближчих роках уми народів світу утотожнюватимуть нашу закордонну політику не тільки як саму тільки протикомуністичну, але як таку, що радніше змагає до волі, яка старається не тільки розбудовувати збройну силу, але також цікавиться боротьбою проти голоду, недуг і неграмотности", бо ті проблеми є дуже актуальні, головним чином в південній частині нашої землі. Кеннеді заявив журналістам, що довший час роздумував над тим, кого найменувати на пост державного секретаря, бо це є дуже важлива проблема в теперішній ситуації в світі. „Дін Раск, як мені здається, є найкращою людиною в ЗДА на цей пост", бо він довший час працював в цій ділянці і визнається в проблемах закордонної політики. Кеннеді запитував численних осіб про Раска, і всі вони говорили про нього дуже прихильно. Кеннеді має вже займенованих чотирьох членів кабінету, і має ще найменувати шістьох, в тому і такого важливого, як секретаря скарбу. На це становище, як і на інші, називають як можливих кандидатів різних осіб, але це, покищо, тільки здогади, які не мусять здійснитися. Раск дістане річну платню $25,000 як державний секретар, а на теперішньому становищі президента Рокефеллерової Фундації він діставав платню на два або і три рази більшу, бо офіційно не є відомо, що платить ця Фундація своєму президентові.

„Наймогутніші збройні сили є на службі справедливости в світі", — каже Ґейтс

Ню Йорк. — Секретар оборони Томас С. Ґейтс, промовляючи на прийнятті Пенсилвенійського Т-ва в готелі Валдорф - Асторія, заявив, що ЗДА мають тепер наймогутніші збройні сили в світі, які колинебудь існували на землі, і що та „збройна сила є на службі світових законів і справедливости", а те говорення про недостачі американської оборони, яке чути було під час виборчої кампанії, назвав секретар оборони звичайною агітацією, що послуговується деколи і неправдою. Ґейтс сказав, що американці не сміють дозволити на те, щоб їх уводили в блуд. В СССР говорять про те, щоб нас „переганяти", це значить, що ми ведемо перед; там також знають і те, що 4 роки американські розвідчі літаки літали понад територією СССР, і ніхто навіть не знав про це, аж до 1-го травня 1960-го року, коли вистрелено літак У-2. Секретар оборони сказав, що провідники СССР лютують проти Америки не тому, що вона слаба, тільки тому, що вона сильна. Ґейтс висловився проти реорганізації оборонної структури ЗДА.

Совєти шантажують Англію погрозами

Москва. — Совєтський уряд „перестеріг" Англію, що у випадку, коли б американські підводні атомові човни з базами на шотляндському узбережжі спричинили будь-який інцидент, Совєти застосують відплатний удар проти Англії. Широку офіційну заяву в цій справі проголосила агенція ТАСС. У цій заяві кажеться, що англійський прем'єр Герольд Мекміллен погодився на признання З'єдиненим Державам бази в Голі Лоч в Шотляндії для американських атомово-підводних човнів. Совєти твердять, що заснування такої бази — це протисовєтський акт, який є „загрозою для миру".

У СВІТІ

● **У Москві** уладжено парадне прийняття для віце - президента З'єдиненої Арабської Республіки і шефа штабу її армії, маршала Абдель Гакім Амера. При цій нагоді Анастас Мікоян повідомив, що наради з єгипетським гостем закінчились признанням названій Республіці збоку Совєтів дальшої допомоги для якої сотні різних єгипетських промислових проєктів.

● **Японський прем'єр** Гаято Ікеда заявив, що японський господарський плян передбачує подвоєння річного прибутку Японії за найближчих 10 років. Але — зазначив він — воно не може діятись коштом послаблення доляра, бо в інтересі всього вільного світу лежить економічно сильна Америка.

● **В Катанії на Сицилії** суд звільнив одного комунофільського крикуна, який своїми окликами перебивав проповідь місцевого духовника. Суддя вирішив, що не є образою Церкви і Богослужби перебивання священикові, якщо той у своїй проповіді відбігає від суто-релігійних тем і торкається спірних політичних справ.

● **Французький кружляк** зупинив на Середземному морі німецький вантажний корабель „Вайссензее" і казав йому заплисти до маленької пристані біля Орану в північній Африці, де французи зревідували вантаж того корабля. Французи підозрівали, що німці везуть совєтську зброю для альжирських повстанців, але на кораблі був тільки транспорт зерна.

● **В Англії** обнижено банковий відсоток від ощадностей з $5\frac{1}{2}\%$ на 5%. Це вже друга знижка від жовтня ц. р., бо спершу відсоткова стопа в англійських банках була 6%. Це все одно ще куди вища стопа, як в американських банках і тому багато американського капіталу втекло до англійських банків, де він вище процентується.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc., 81-83 Grand St. Jersey City, N.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917. — authorized July 31, 19..
Адреса: SVOBODA", P.O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

Конго, Альжир, ОН і Москва

Теперішні дебати в Об'єднаних Націях є знаменитим віддзеркаленням того міжнародного хаосу, який триває від кінця останньої великої війни і, замість прояснюватись, щораз темнішає. На справах Конґа й Альжиру яскраво видно, як Москва, замість допомагати до конструктивної розв'язки проблем, має на увазі тільки і виключно цілі міжнародного комунізму, що тотожні з цілями великодержавницької експанзії сучасної Росії. Не добро народів Конґа й Альжиру, чи будь-яких інших народів і країн світу, а добро комунізму й Росії є критерієм поведінки представника СССР в Об'єднаних Націях. Всі фрази, що ними прикривається ту політику СССР — про конституційний лад і леґальний уряд в Конґо чи про права альжирських арабів до власної держави — це найбільш забріхана облуда. Як правильно схоплено в коментарі „Н. Й. Таймсу", конґолійський Патріс Люмумба є тільки так довго добрий для Москви і за словами її репрезентанта в ОН „жертвою нелюдського переслідування західніх імперіялістів" — поки він служить інтересам Москви; хай би він тільки словом висловився проти Москви — вона відразу перестала б лити крокодилеві сльози над конґолійським демагогом, який перший, на своє лихо, розпутав в своїй новонародженій державі хаос і сам впав його жертвою.

Совєти були рішучими противниками втручання Об'єднаних Націй у внутрішні справи Конґа, доки правив там уряд комуністичного поплентача Люмумби. З хвилиною, як самі конґолійці мали досить експериментів того „лідера", скинули його з прем'єрства і згодом, коли Люмумба одве то закликав до бунту та лагодився заснувати другий центр у схаотизованій і без цього країні, коли вони його тоді арештували й при арештуванні побили — Москва і її „невтральні" азійсько-африканські союзники зняли велетенський крик. Большевики є за „демократичним парляментом" в Конґо тому, що вони знають, що повний парлямент з репрезентантами з усіх конґолійських провінцій не всилі зійтись, а в т. зв. кадовбовому парляменті Люмумба має більшість. Президент провінції Катанґи Чомбе і президент Конґа Касавубу і шеф армії полк. Мобуту — всі вони є „помелом західніх імперіялістів і колоніялістів", бо вони є проти власних та імпортованих комуністів і проти совєтських впливів в Конґо. Зате всі ті, які слухають Москви — є „репрезентантами народу".

У справі Альжиру Совєти, очевидно, підтримують найрадикальнішу стилізацію резолюції, бо їм залежить на продовжуванні тамошньої партизанської війни, яка остаточно вможливить їм, російським і китайським комуністам, взяти в ній активну участь проти Франції, щоб послабити цілий західній фронт. Вони знехтували всі резолюції Об'єднаних Націй, що засуджували їх політику супроти Мадярщини, і підтримують комуно-мадярський уряд в дальшому недопусканні Об'єднаних Націй до розгляду ситуації в Мадярщині, але обурюються на Францію, яка є проти втручання ОН до справи Альжиру. Очевидно, що політика Франції супроти Альжиру, яка довела до п'ятирічної тамошньої війни, є засуджувана міжнародною опінією. Але колоніяльна система Франції в Альжирі, що за конституцією є її частиною, є куди лагідніша від колоніяльної системи Москви в „суверенних" совєтських республіках.

Об'єднані Нації є тепер під безпосереднім обстрілом збоку СССР, який записує всі дії Секретаріяту ОН, що не йдуть по лінії Москви, на рахунок „західнього імперіялізму" під проводом З'єдинених Держав. Не відомо, як довго може тривати така забава. Не є виключене, що вона доведе до розвалення тієї міжнародньої установи. Це було б тільки частинною перемогою совєтської політики. Але воно також доказало б ще раз, що неможливо конструктивно розв'язувати міжнародні проблеми по доброму разом із більшевиками.

Нехтована взаємність

Договори про т. зв. культурну виміну між Совєтським Союзом й іншими комуністичними країнами, з одного боку, і країнами вільного світу з другого, передбачають на першому місці науковий обмін, що охоплює не тільки виміну науковцями і науковими делеґаціями, але й науковим досвідом. Згідно з існуючими досі договорами, розвиток цього „наукового обміну" має „делетенське значення" для взаємин між даними країнами і він повинен відбуватися „на основі взаємности".

Як розуміють Совєти і їхні сателіти пропаґований ними „обмін" — виявив яскраво і переконливо дотеперішній досвід із усією цією культурною в тому і науковою виміною. Користаючи з повної свободи в західніх країнах, Совєти висилали і висилають туди науковців, що є по суті або партійцями, або абсолютно відданими комуністичним режимам спеціялістами або й такими, що не мають нічого спільного з наукою, будучи добре вишколеними аґентами совєтської розвідки. Прибувши на Захід, всі ці „науковці" тільки те й роблять, що добиваються доступу не тільки до наукового досвіду, але й до воєнних таємниць держав - господарів. З другого боку, Москва і її комуністичні сателіти, допускаючи до своїх країн американських чи й інших науковців, вміють завжди — з допомогою своїх експозитур на Заході — так повести справу, що в склад цих делеґацій входить якась кількість науковців із прокомуністичними і просовєтськими симпатіями. А якщо і прибувають туди незалежні й об'єктивні західні науковці, то їм показують тільки те, що є дозволене даним комуністичним режимом.

Характеристичним зразком комуністичної тактики в ділянці наукової виміни може бути відбута наприкінці листопада і з початком грудня у Москві, за почином американського мультимільйонера і заприсяженого совєтофіла Сайруса Ітона т. зв. шоста міжнародна Паґуошська конференція, в якій взяли участь теж американські учені. В цій конференції, присвяченій „технічним проблемам світової безпеки і світового миру", взяло участь 25 американських науковців проти 25 совєтських учених і 21 представників інших країн. Але навіть і ця американська делеґація була інфільтрована здебільша просовєтськими елементами, зокрема членами і співробітниками зорганізованого і фінансованого Сайрусом Ітоном Постійного Комітету для відбування Паґуошських конференцій, які під час конференції заступали і проводили консеквентно бажану Совєтам лінію.

Дальшим характеристичним прикладом комуністичного розуміння наукового обміну „на основі взаємности" може бути практика, стосована востання польським комуністичним режимом. Беручи за добру монету постанови договору про взаємний науковий обмін, різні західні установи й університети почали запрошувати до участи в їхніх наукових зустрічах, влаштовуваних у країнах Західньої Европи і ЗДА, теж і польських учених, між якими є ще деяка кількість справжніх, незалежних науковців. Так був запрошений до Лондону, за ініціятивою Лондонського університету, польський професор Юл. Кржижановський, до Відня — проф. Лешко Колаковський, на Конґрес католицької преси в Сантадер професор Конрад Ґурський, дев'ять польських істориків на святкування 500-річчя Бразилійського університету, проф. Адам Ветуляні до Штрасбурґу, проф. Котарбінський до Стемфорду у ЗДА та інші. Усім їм польський комуністичний режим відмовив дозволу на виїзд, забороняючи навіть висилати для відчитання на плянованих конґресах хочби тільки свої доповіді чи їх тези.

Так розуміють комуністи встановлену ними у договорах „основу взаємности" і тому теж всі спроби й почини, здійснювані в ділянці „наукового обміну", дають у висліді більше шкоди, як користи.

П'ЯТЬ ДО ДВАНАДЦЯТОЇ

Париж. Від 1 до 3 грудня відбулася в Парижі міжнародна конференція на тему: „Політична війна Совєтів". Була це — безперечно — велика подія в кількох аспектах. Перший аспект той, що оце вперше були ми свідками у Франції свого роду леґалізації питання потреби політичної війни проти Совєтів в обличчі їх наступу. Конференцію привітав прем'єр французького уряду і канцлер Аденауер. Головним промовцем на ній був Анрі Спаак, ген. секретар Атлантійського Союзу.

По-друге: була це велика подія тим, що до участи в конференції запрошено представників еміґрацій також з-поза Франції, які були її повноправними учасниками та без обмежень забирали голос нарівні з міністрами, членами парляментів, сенаторами і т. п.

Третій позитивний аспект є чисто українського значення: якщо досі західня пропаґанда й сяка-така політична акція проти Москви обмежувалась до еміґрацій з т. зв. сателітних країн, то сьогодні до числа „кептів нейшенс" включено без дебат і дискусій Україну та Грузію, а це значить, що питання участи інших поневолених Москвою народів це вже тільки питання часу, чи просто лише оформлення.

Та на цих трьох справах якщо не рахувати нагоди зустрітись і подискутувати з визначними політиками, до яких досі майже не було в Парижі доступу для еміґрантів, а зокрема українських, якщо не рахувати певного оживлення української еміґрації на відтинку зовнішньої акції, яку завдячується створенню Українського Об'єднання для Европейського Руху, — і кінчаються позитивні враження з цієї конференції. Поза цим — вона показала, що в деяких справах вільний світ стоїть чи не далі як на точці „за п'ять дванадцята".

Бо що ж можна сказати про блискучі виступи сенатора Додда, який заявив, що його проєкт створення в ЗДА Академії Свободи був прийнятий одноголосно Сенатом, але відкинений Палатою Репрезентантів тому, що найгарячіші антикомуністи в ній вважали, що в тій Академії не дасться нікого вишколити, бо вона негайно буде інфільтрована комуністами... Це ж уже стан майже того зайця, що дивиться в очі боа, тремтить від жаху, від якого не може рушитися з місця.

Або, що сказати про такі розходження: Голова американського Товариства приятелів „кептів нейшенс", п. Іммет, говорить про те, що альжирська справа багато перешкаджає Франції в тому, щоб зайняти виразне становище проти московського колоніялізму, перешкоджає поставити це питання на форумі ОН; з Францією солідаризуються ЗДА і Вел. Британія і... нічого не робиться навіть в роковини мадярського повстання, не кажучи вже про народи, що перебувають в складі СССР. На це предсідник засідання, делеґат Люксембурґу, починає викладати теорію про те, що в Альжирі вільний світ захищає свої позиції проти комунізму і т. п.

І так — куди не кинь. Одні вважають Кастра чистої води комуністом, інші — тільки реформатором і запорукою недопущення комунізму на Карайбські води. Одні вважають, що боротьба проти комунізму це боротьба проти московського імперіялізму, інші, що боротись треба тільки проти комуністичної доктрини, бо московський нарід є найбільшим і найпевнішим союзником вільного світу. Одні вважають, що треба наступати на СССР, треба перенести психологічну й політичну війну за залізну заслону, інші, що треба тільки боронити Заходу, не торкаючись нелегких і складних справ сходу Европи, в яких і чорт голову зломить.

Конференція була ініціятивою кількох осіб, які грають таку чи іншу ролю в НАТО, але які діють як приватні особи. Між ними на першому місці була п-і Сюзан Лябен і сенатор Брассар. Їхні зусилля гідні признання, бо тут в якійсь мірі започаткувалось пробудження Заходу, відбулась спроба усвідомлення собі московсько - большевицької небезпеки. Але нема найменшого сумніву, що конференція була підготована лише як перша спроба, не мала вона ніякого пляну й ніхто не знав, що на ній поза промовами має бути й що з неї має вийти.

Тому — нічого й не вийшло. Кожен з промовців, наче б на громадських українських зборах в Америці, вважав своїм „святим обов'язком" висловити все своє знання проблеми, хоч воно й не торкалося теми й не мало ніякого конкретного значення. І так, наприклад, поляк переконував, що в СССР нічого не змінилося, наче б тут були зібрані випадкові люди, а не кандидати на провідників антимосковської боротьби. Француз викладав критику марксизму, доказуючи, що марксизм не є матеріялізм, англієць говорив про боротьбу з фашизмом і т. д.

Але були сказані й правильні речі. Наприклад, Моріс Шуман дуже виразно поставив питання боротьби проти московського імперіялізму тією зброєю, якою бореться Москва проти вільного світу: зброєю визволення поневолених нею народів. І ілюстрував московський імперіялізм прикладом Грузії. Якщо взяти до уваги, що Моріс Шуман є головою Комісії закордонних справ французького парляменту, то його виступ має окрему вагу.

Але поза тим — всі промовці блукали в темряві. Повторювали правильні чи неправильні труїзми, доказували, що большевики мають успіхи тільки завдяки пропаґанді й що їх перемогти можна також посиленням пропаґанди, хоч при тому всі підкреслювали, що вільній людині пропаґандивна тромтрадація — органічно противна.

Ніхто не хотів погодитися з Шуманом чи Імметом в тому, що треба большевицькій брехні протиставити правду й не тільки на словах, але й на ділі. Ніхто взагалі не підніс питання, що для успіху боротьби проти комунізму й московського імперіялізму треба зробити певну переоцінку цінностей, переоцінку звичок. Бо мало сказати, що до американями збудованих шпиталів в Індії Москва присилає політично вишколених сестер і вони за американські гроші провадять протиамериканську пропаґанду. Треба ще сказати, що вільний світ повинен давати в Індію чи в Конґо саме сестер і щоб той вільний

(Закінчення на стор. 3-ій)

Юрій Таркович

РІВЕНЬ ЖИТТЯ В СССР

У нас дуже часто трапляються помилки щодо оцінки індустріяльного зросту і військової могутньости СССР та, в парі з цим, стандарту підсовєтського життя в теперішній час. Це дві, в совєтських умовинах, зовсім різні речі. Не можна їх зв'язувати, бо можна б дійти до зовсім помилкових заключень. Індустріяльний зріст большевицької імперії незаперечний і відносно швидко зростає з року на рік, але рівень життя широких мас населення це вже зовсім інша справа, яка не йде впарі з розвитком індустрії.

Помимо деяких покращань в останніх роках, безсумнівним фактом є, що населення СССР під матеріяльним оглядом живе куди гірше, як населення будь-якої індустріяльної країни Західньої Европи і рівень життя в СССР навіть приблизно не можна рівняти із стандартом життя в ЗДА, Канаді, Австралії чи Новій Зеляндії.

Впливовий англійський тижневик „Економіст" недавно опублікував серію статтей в яких просто, влучно і доволі правильно оцінив рівень життя в СССР. Наприклад, в совєтських умовинах така важлива річ, як швальна машина, ще недоступна для більшости підсовєтських людей і щойно в 1965-му році плянують (не відомо, чи здійснять), щоб кожна родина могла машину до шиття придбати. Також щойно в 1965-му році має бути достатечно радіо - приймачів для всіх, бо тепер їх не продукують досить. Тепер продукують в СССР тільки мільйон телевізійних апаратів і в користуванні підсовєтського населення є, відносно до скількости населення, без порівняння менше телевізорів, як це має місце в якій-небудь поступовій країні світу і нема надії, що в найближчих роках ця справа в СССР покращає. Про авта, для прикладу, навіть не приходиться говорити. Лише в 1965-му році, плянують у Кремлі, один із п'ядесяти громадян матиме мотоцикл, про авто вже зовсім не говорячи. В СССР бракує і ще довго бракуватиме таких речей, як холодільники, пральні машини тощо. Навіть за часто зовсім нереальними обіцянками совєтських можновладців цих речей СССР не матиме подостатком навіть в найближчих десятиліттях.

В дальшому „Економіст", на основі ним же наведених статистичних даних, доводить, що навіть за совєтськими плянами і в 1965-му році населення не матиме на особу стільки харчових продуктів, як їх має населення ЗДА вже від десятиліть, поминаючи факт, що коли б продуктів і було досить, то далеко не всі зможуть собі їх купити, бо заробітки робітників, головно селян, є сьогодні і будуть в майбутніх роках далеко нижчими, як заробітки в інших індустріялізованих країнах. При цьому „Економіст" підчеркує, що в СССР половина всіх працюючих зайнята в сільському господарстві, а в ЗДА тільки не цілих 10 відсотків! Совєтське господарство є під оглядом продуктивности найбільше відсталим у всьому світі. Для прикладу наведемо, що в Англії припадає на рік на особу приблизно 106 фунтів м'яса і сала, в ЗДА по 161 фунтів а в СССР тільки 84 фунти. В СССР припадає на особу 113 штук яєць, а в ЗДА 365, англієць з'їдає на рік 19 фунтів масла, але „щасливий" совєтський громадянин лише дещо понад 8 фунтів. І так у всьому. Під цим оглядом комунізм і колективізація показали свою абсолютну нежиттєздатність у порівнянні з вільним сільським господарством у західніх країнах, навіть таких бідних на харчі, як Англія, яка більшість продуктів мусить імпортувати.

Відносно взуття і текстильних речей — ситуація та сама. В СССР припадає на особу значно менше цих речей, як в Англії, не кажучи вже про ЗДА. І у всіх інших ділянках людських потреб Совєтський Союз відстає тепер і відставатиме в майбутньому, бо індустріяльний зріст СССР не тільки не приносить полегші для населення, але навпаки, відбувається на рахунок його потреб. Отже, ніяк не можна порівнювати добробуту населення із зростом індустріялізації і військової сили. Совєти вистрілюватимуть нові спутніки, але картоплі чи масла і далі бракуватиме.

В. Косаренко-Косаревич

НЕДОПУЩЕНИЙ ГОЛОС У ДИСКУСІЇ

„Свобода" вже звітувала про доповідь п. Й. Л. Ліхтена про „Сучасні українсько-жидівські взаємини". Але там не згадано про те, що в „Українському Дискусійному Клюбові Круглого Стола", який цю доповідь влаштовував, предсідник п. Є. Стахів відмовив права забирати голос у дискусії навіть для запиту публічно запрошеному українцеві і громадянинові ЗДА в особі підписаного, хоч не відмовив того права запрошеному жидові і такому ж громадянинові, що був таким же самим слухачем. Залишаючи на боці питання, чи могло б таке трапитись у такому ж жидівському клюбові, де доповідачем на цю саму тему був би українець, цією посередньою дорогою хочу висловити дещо з того, що мені було унеможливлене висловити безпосередньо під час дискусії. А є це сконденсований зміст мого одвертого листа до самого доповідача. Така потреба є тим більше оправдана, бо доповідач заторкнув і мого „Сфінкса", і мене, як автора, тож такому належався б дискусійний голос навіть як нечленові Дискусійного Клюбу".

Не зважаючи на те, що прелеґент заповів на вступі, що він не буде ані прокуратором щодо українців, ані адвокатом для жидів, ані суддею над обидвома народами, проте, і доповіді таки переважав прокуратор і адвокат.

У доповіді падало дуже часто слово „антисемітизм" у не-жидів узагалі, а в українців зокрема, але я не чув слова „антислов'янізму" у жидів. До речі, обидва терміни не є однозначними, отже такими, що вводять у блуд. Бо ані жиди не є одинокими семітами, ані українці одинокими слов'янами. Крім того, ворожнеча між семітськими жидами і семітськими арабами робить одних і других „антисемітами" і зводить цей термін до абсурду. Правильними окресленнями в обидвох випадках є „антижидізм" і „антиукраїнізм". Останнього теж не було чути.

Аксійом природнього і логічного законів, найдений і здефініований Нютоном, каже, що „всяка акція рівна реакції", отже й навпаки, „всяка реакція рівна акції". На тлі історичної наукової правди є незаперечним фактом, що антижидізм на українських землях бував реакцією на антиукраїнізм на тих землях жидів, як це було і буває на всіх інших землях між автохтонами і живучими там жидами. У доповідному змісті і тоні не було ані згадки про це, як будьто би були і є тільки антижидівські акції — українців, а жиди тільки жертвами таких акцій. На ділі, жертви антиукраїнських акцій жидів многократно перевищають жертви антижидівських реакцій українців. На доказ цього вистачить устійнення самого рабіна Натана Гановера в часах Хмельницького, що „нарід русинів (то є українців) був до такої міри понижений, що всі народи, навіть з усіх народів найбільше понижений — жиди, також панували над ними". (Його книжку з 17-го стол. переклали тутешні жиди з 1950 р. під наголовком: "Abyss of Despair"). Або гекатомби українських жертв у нутрі СССР, коли там в урядах переважали чисельно і вирішально большевицькі жиди? Або наслідки невгаваючого антиукраїнізму світового жидівства?

Чому ж жиди прикладають інші мірила до антижидізму українців, а інші мірила до антижидізму, наприклад, поляків, москалів ба навіть німців? Адже жиди прекрасно знають, що кількість жидів, вигублених німцями впродовж кількалітнього існування „тисячлітнього" Третього Райху, стократно перевищує число жидів, вигублюваних на українських землях польськими і московськими окупантами і панами, як і їх українськими рабами впродовж усіх століть тамошнього жидівського поселення. Проте, є публічні заяви збоку жидів, що за ці антижидівські злочини відповідальні тільки члени націонал - соціялістичної партії, а не ввесь німецький нарід. Чому ж такого мірила не прикладається теж і щодо українського народу й членів аналогічної партії, якщо б така у його лоні була?

Перед закидами, що це жиди вбили Ісуса з Назарету, прелеґент боронив їх тим, що не можна винувати потомків за провини предків 2.000 років тому. Як же ж можуть ці самі жиди винувати українських потомків за провини їх предків сотні років тому, навіть поза причиновістю акції і реакції?

Здивував мене закид прелеґента в бік українців, мовляв, вони користуються антижидівськими (у нього антисемітськими) матеріялами або покликаються на такі погляди, хоч самі жиди — з дуже малими вийнятками — творять антиукраїнські матеріяли і користуються ними.

Найбільш актуальною справою повинна бути ліквідація дотеперішніх неприязних взаємин між жидами й українцями. В „Московському Сфінксі" є навіть відклик до прелеґента і його промови з нагоди відкриття пам'ятника І. Франка в Українському Робітничому Союзі з апелем до замнення рахунку дотеперішніх розрахунків, а почати нову сторінку взаємин у дусі справжнього демократизму, отже толерантної рівноправности. Це не найшло ані признання прелеґента, ані подання ним іншої розв'язки цієї проблеми. Зате, вихвалювання голосу в „Сучасній Україні", що треба українцям каятися і прохати в жидів вибачення за спричинені їм кривди, говорило само за себе, що жиди хотіли б, щоб українці послухали такого голосу і такої поради. Одначе, ліквідація спору чи заключування будь-якої умови вимагають рівноправної бази, взаємної пошани і такого ж респекту достоїнства обидвох партнерів. „Ходження до Каносси" можливе або обабічне чи спільне, або ніяке. Це тільки одиниці або партійні групи, що почувають себе до однобічної вини перед жидами, можуть очищувати свою совість власним „ходженням до Каносси" супроти скривджених ними жидів. Але аж ніяк ввесь український нарід через своїх леґітимних репрезентантів, як довго у тих репрезентантів українства є хоч дрібка почуття самопошаного достоїнства.

Будь жиди на нашому місці, а ми українці на їхньому, вони теж думали б і не поступали б інакше.

Степан Женецький

УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ

(12)

На запити делеґатів: чому не може бути мови про поворот усіх українців на їхні споконвічні землі, міністер Яросінський, а значить польський режим подав такі арґументи: почнуться знову непорозуміння й кровопролиття між українським і польським населенням; що на колишніх українських господарствах сидять вже поляки, яких треба б переселювати знову де інде і таке інше.

Ці арґументи, що їх поляки висували й висувають проти повороту українців, не видержують критики. Бо чому ж не брали вони до уваги небезпеки, що потерпить економічно ціла країна, коли переселювали українців на Захід?

Дуже влучно збиває всі ці польські арґументи проти повороту українців передова в „Нашому Слові" з 18-го жовтня 1956-го року. Там читаємо:

„За переселення українців на рідні землі промовляють власне інтереси Польщі. Вистачить проїхати повітами Ряшівщини і Люблинщини, щоб побачити десятки тисяч гектарів незагосподарованої, деінде дуже доброї землі, що поростає смереками і тополями. А чи можна знайти — питає автор статті — кращий елемент, який витягнув би з цієї землі все те, що можна з неї витягнути, як українці, які споконвіку жили там, а тепер нидіють в неприятливих територіяльних умовинах, кліматичних умовинах, затуркані і з почуттям незаслуженої кривди в серці на виселенні?".

І тому автор статті домагається: „Звертаємося до партії й уряду, щоб поставили на денному порядку справу (повороту) українського населення в усій сукупності. Чекаємо на діла".

Та польський комуністичний режим, був і є далі глухий на всі домагання українців повернути їх на давні місця. Замість улегчувати нашим людям повороти, він їх спершу утруднював, а від приходу до влади Ґомулки, цілком їх припинив. А не пускає польський комуністичний режим українців на українські землі тому, щоб, як це було сказано в попередньому розділі — заселити українські терени польським елементом і таким чином, привласнити їх собі назавжди.

Не погодилися польські комуністи і на інший плян розв'язки проблеми української національної меншини в Польщі, висунений в 1957-му році Гол. Правлінням УСКТ-вом і обговорюваний на сторінках „Нашого Слова": поселити всіх виселених українців в одному із повітів на заході чи на півночі Польщі. Цим способом можна буде використати всі ті права для українців що їх обіцяно в часі лібералізаційного курсу, то є: розбудова рідномовного шкільництва, організація релігійно-церковного життя, культурно-освітня праця тощо. Цей плян поляки також відкинули, мовляв, ми не хочемо заперти українців в ґетто. Насправді польські комуно - імперіялісти відкинули цей плян тому, бо він давав можливість українцям у Польщі зберегти себе, як окрема національна одиниця. Виселення було якраз переведене на те, щоб розсіявши українців між польське населення, спольонізувати їх.

А тим часом українці в Польщі увесь час дуже настирливо домагаються повороту на рідні землі. Не добившися на Першому Українському З'їзді у Варшаві леґального дозволу на поворот — наші люди почали вертатись до рідних осель без згоди уряду, на власну руку. Просто кидали господарства на Заході, і верталися до рідних сіл на Сході.

В перші місяці після приходу до влади Ґомулки такі повороти на власну руку, набирали масового характеру. Поверталися не тільки ті, що їх житлові будинки ще залишилися незайняті, але також і ті, яких господарства були вже зайняті, або знищені. Вони копали собі землянки на своїх полях і так ждали на повернення їм їхньої власности.

Знову ж Гол. Правління УСКТ-ва робило розпучливі заходи, щоб добитися леґального повороту на рідні землі всіх українців. По всіх восвіських відділах, як Вроцлав, Ольштин, Зелена Гора та інших, відбувалися в 1957 році збори українців, на яких вони домагалися від польського комуністичного режиму повороту на рідні землі і скасування закону з дня 27-го липня 1949-го року, на основі якого позбавлено їх їхнього майна на Сході, що віками було їхньою власністю.

Промотором в боротьбі за поворот в тому часі був часопис „Наше Слово". Воно провадило цю боротьбу дуже сміливо і дуже відважно. В ч. 8 з дня 24-го лютого 1957 р. воно помістило статтю п. н. „СССР виправляє порушення принципів ленінської національної політики", в якій широко й докладно обговорює повідомлення, що Верховна Рада СССР 11-го лютого 1957 року затвердила декрет Президії Верховної Ради з дня 9-го січня 1957 р., про повернення балкарців, чеченців, інгушів, калмиків, караченців і татарів на їх давні місця замешкання, даючи в той спосіб полякам до пізнання, що й вони повинні повернути на старі місця замешкання також виселених українців.

Не зважаючи на всі перепони польського комуністичного режиму, головним чином після приходу до влади Ґомулки, значне число виселених українців таки вернулося на рідні землі. „Наше Слово" ч. 29 з 1958 р. подало, що до липня 1958 р. за дозволом польської влади вернулося — 1.467 родин. Коли прийняти, що одна родина пересічно складається з 5-ти душ, то на рідні землі вернулося приблизно 25 тисяч українців. Є відомо з „Нашого Слова" і з польської крайової преси, що досить велике число українських родин вернулося з виселення без дозволу влади, на власну руку, і їх до повищого числа не враховано. Багато вернулося й таких родин, що відкупили своє майно від польських осадників. Скільки їх — невідомо, бо поляки про це мовчать, а „Наше Слово" також того не подає.

Враження із зустрічі Лицарів Залізного Хреста в Ню Йорку

У 40-ліття славного Зимового Походу влаштовано 5-го листопада ц. р., о год. 7-ій вечором в залі Катедри св. Володимира в Ню Йорку спеціяльну імпрезу : Зустріч Лицарів Ордена Залізного Хреста з українським громадянством.

Велика заля Катедри із сценою. На сцені портрет Головного Отамана Симона Петлюри і великий залізний хрест. По боках портрети бувших командирів Зимового Походу, що згинули на полі слави, або вже пізніше померли на еміґрації. Декорація скромна, вояцька, прикрашена українським прапором. Вже перед сьомою годиною стає гамірно у залі. Приходять гості. Тут і там видно статочні постаті із Залізним Хрестом на грудях. Це лицарі Зимового Походу, так їх вже мало!

Стрічаються давні побратими збройного чину з-перед 40 років. Короткі вояцькі привіти, щирий стиск долоні, а то й розціловуються тричі. — Що чувати? — Як живете? — А мені здається, бачу вас у бої на буланому коні, у бурці і вчувається мені ваш грімкий наказ: По коням! А це ж було 40 років тому . . .

Там, посередині залі розмовляє старий, сивий, але кремезний ще полковник із своїми старшинами. Колись молодий хорунжий, сьогодні відомий інженер - науковець, пригадують бої, місцевості, атаки но ворога. Другий пригадав щось смішне, бо ціла група голосно реготалася. Радісно і тужно. Інколи у вояцьких очах блистить сльоза, коли згадують минуле.

Дали знати, що президент в екзилі д-р Степан Витвицький входить до залі. Стишилося. Входить Президент з генералами: Олександром Загродським, Михайлом Кратом і Садовським. Грімке „Слава" понеслось по залі.

Генерал Загродський коротко звітує і представляє Президентові лицарів Залізного Хреста поіменно. Опісля представляє декількох осіб, що мають право до ордену Залізного Хреста, але з різних причин його не одержали, та просить Президента вручити їм це відзначення.

Президент власноручно декорує представлених Залізним Хрестом. Це була зворушлива хвиля.

Під звуки українського національного гимну розпочалась офіційна частина свята. Відкрив його промовою д-р Е Приходько і зарядив хвилину мовчанки. З черги генерал Крат виголосив цікавий реферат про значення Зимового Походу, в якому віддзеркалив у хронологічному порядку славні події Зимового Походу, що дали клясичні приклади воєнної перемоги українського війська над ворогом-окупантом. Приклади, що є нині багатим джерелом української воєнної штуки, для вивчення наступними поколіннями. На мою думку цей реферат повинен би бути опублікований, як слово живого ще учасника Зимового Походу. Потім говорив пан Президент про значення Зимового Походу взагалі. Генерал Садовський ділився з присутніми своїми спогадами з-перед 40 років.

Тостмайстер майор Шпірук, відчитав привіти, що наспіли від організацій і приватних визначних осіб .

Після того всі засіли до столів. Настоятель Катедри св. Володимира о. прот. Весоловський поблагословив трапезу, а присутні відспівали „Отче наш".

При головному столі видно було дві жінки (прізвищ не пам'ятаю) відзначених орденом Залізного Хреста. Під час перекуски були промови-привіти: д-ра Ів. Козака, голови ОбВУ і інших гостей.

Серед милої розмови, спогадів про давно минуле і теперішнє, час минав скоро. Хтось із приявних заінтонував пісню: „Зібралися всі бурлаки", а там пішла друга і третя . . .

Пізно вночі розходились друзі. Може в останнє ми мали щастя і шану стиснути руку дорогих лицарів тієї славної збройної епопеї — „Лицарів абсурду", що своїм шляхетним чином відкрили нову світлу сторінку української сучасної історії.

Побажано було б, щоб такі зустрічі з живими ще учасниками нашого славного минулого відбулись і в других українських осередках в ЗДА.

Марія Г.

О. Гердан

Розвагові імпрези

(Сальоновий танок „Веселка")

Українське товариське життя розгортається враз з поширенням діяльности українських організацій.

Влаштовувати вечерниці й танкові забави доводиться майже кожному імпрезовому референтові, або покликаному комітетові організацій, які хочуть влаштовувати прибуткову імпрезу.

Вечерниці й балі, популярніші та об'єднують і молодь і старше громадянство.

Кожна імпреза має прикмету духової, або національної приналежности учасників. Це відзначається в одягах, музиці, поведінці, а часом і у стилі й характері танцювання, чи веденні програми.

За відновлення українського стилю й традиції нашого товариського життя дбає головно „Союз Українок" та інші жіночі а то й мистецькі організації. В л а ш товується курси писання писанок, різьби, керамічних виробів, вишивок, організується хорове мистецтво, музичні ансамблі, спортові, театральні й танкові гуртки тощо.

Традиція плекання хорових і танкових гуртів — доволі давня й вона сприяє розвиткові українського мистецького та товариського життя. Від їх керівників обов'язково вимагається фахового знання.

„Вишивані вечерниці" — вже й на еміґрації поволі входять в традицію розвагових українських імпрез, і стали тепер дуже модні й дуже „на часі". Одержати нагороду за найкраще вишиту сукню, стало гордістю й честю молодої дівчини. Пишатися на вечерницях гарним одягом, який обов'язково мусить бути стилізований в українському дусі, — це клич „вечерниць вишивки", який полонив і притягнув увагу українки. Іпло, розпочате й плекане ще на рідних землях, не перевелося, а навпаки: пішло вперед. Рідна вишивка в пошані примінюється до уборів забави й товариської розваги. Дискретно, з тонким смаком, приставляє українка свої взори до візитової чи балевої сукні, в надії на вирізнення її й одержання нагороди за найкроще придуманий зразок.

Якщо взяти до уваги сальонову оркестру, то й вона намагається добавити до розвагових імпрез українського духа, примінюючи по-джезовому українські мелодії в забавовому ритмі танків .

Подібний поступ почався був на балевих залях і з сальоновим українським танком, саме напередодні другої світової війни. Пам'ять занотувала, як у Львові, з ініціятиви товариства „Молода Громада", зібралися представники всіх мистецько - культурних і громадсько - освітніх установ і вирішили, на зразок традиції, українізувати балеву залю під оглядом танку, танку - ревеляції, який би був і модерним, і сальоновим, і заразом в українському стилі.

Композитор М. Колесса написав, на прохання Ініціятивної Комісії, музику до такого, попередньо означеного, сальонового танку, а О. Гердан занялася його кроками й фігурами. Мистецько - громадське жюрі одобрило й затвердило новий танок, складений у гуцульсько - коломийковому ритмі, та, по довгих ваганнях і нарадах, охрестило цей танок „Веселкою". Рівночасно були пропозиції на поширення нового українського сальонового танку серед українського громадянства .

Український студентський хор „Бандурист" у Львові перший перебрав на себе місію, представити й популяризувати танок „Веселку", й таким чином молодь познайомилася з новістю, і скоро почала її перебирати й засвоювати на всіх забавах - вечерницях.

Нові танці, як і нова пісня стають швидко пробоєві в товариському житті, якщо трапляють у відповідне середовище та, якщо відповідають духові забави й необтяжені зайвими та важкими фігурами. Традиційна на колишніх забавах коломийка, в'язала дещо танцюристів у сальоні своїми, технічно непригожими до паркету та вечірнього одягу, танковими кроками. А „Веселка" навпаки, легка до вивчення з пристосованими до гладкої долівки кроками й фігурами та відповідає модерним танцям сальонового типу. Дистинкція й плавні переходи з фігури у фігуру" — швидко уділяється виконавцям танцю „Веселки", які без напруження вивчають і виконують його своєрідний український ритм і мелодію. Цей танець помагає невимушено гамувати розгубленість і вибрики первісного інстинкту розбавленої людини і не ображає, як іноді доводиться спостерігати, естетичного смаку присутніх осіб .

Молодь і батьки тієї молоді радо вітають вишкільні курси сальонових танків, на яких є нагода познайомитися з культурною подачею тих танців, зі здоровою атмосферою розвагових згуртовань молоді й добрими товариськими формами, які є необхідні кожній людині суспільного типу. Культурний спосіб спітжиття людей і форми доброї поведінки відкривають двері виходу у світ, відкривають двері світлиць і двері неодних сердець, у які ми хотіли б увійти та собі їх з'єднати в погоні за щастям людини та її успіхом в житті.

Прихильники Люмумби погрожують вирізанням всіх білих в частині Конґа

Леопольдвіль. — Марокко, Ґвінея, З'єдинена Арабська Республіка, Югославія, Цейльон і Індонезія рішили відкликати свої війська з Конґа. Найбільший контингент має Марокко — 3.300 вояків. Покищо не відомо, чи ЗДА дадуть їм свої літаки для від'їзду. — Тим часом ситуація далі г р і з н а. Прихильники арештованого першого прем'єра Конґа Патріса Люмумби, які захопили владу в провінції Орієнталь із столицею Стенлейвіль, вистосували до місії Об'єднаних Націй в Конґо й до конґолійського президента Касавубу ультиматум, що коли до 48 годин Люмумба не буде звільнений, то всіх „европейців", під якими конґолійці розуміють взагалі всіх не-муринів, виарештують, при чому будуть пограбовані помешкання і підприємства, а самим арештованим білим „відріжуть голови". Місія ОН в Конґо зареаґувала — крім висилання писемного протесту проти того ультиматуму, військовими заходами. 1.800 етіопських вояків в Стенлейвілі дістали наказ всіми можливими способами охоронити життя білих. Всіх білих — коло 1.000 осіб — зосереджено в місцевій великій... етіопські вояки. Але ще коло 1.000 білих живуть розкинені в провінції Орієнталь і їм грозить небезпека для їх життя і майна. До Стенлейвілю відлетіла з Леопольдвілю делеґація вісьмох тамошніх дипломатичних представництв, головно західніх держав. Є між ними й американський генеральний консуль. Вони хочуть особисто перевірити ситуацію в провінції Орієнталь, яку насправді силу являють прокомуністичні прихильники Люмумби. На чолі тих конґолійських комуністів і їх поплентачів, що визнають Люмумбу за свого вождя, стоять його колишній секретар Бернард Салюму, вишколений в Совєтах, і „ґенерал" Віктор Люндуля. Речинець ультиматуму „люмумбівців" минув в минулу п'ятницю, але скінчилося на погрозі. Тим часом в Раді Безпеки продовжується дебата над ситуацією в Конґо. Її перервали до понеділка 12 грудня. Генеральний секретар Гаммершилд заявив, що коли б послухати совєтської вимоги і старатися силою звільнити Люмумбу та привернути його до влади, то це було б рівнозначне з кривавою війною проти конґолійської армії.

Рутер заявляє про потребу боротьби за медичну опіку для старших

Шикаґо. — Голова спілки Автомобільних Робітників П. Волтер Рутер, промовляючи на зборах цієї організації, заявив, що „ми мусимо боротися за медичну допомогу для старших осіб" не тільки в контрактах із працедавцями, але також і на „іншому фронті", це значить в Конґресі. Рутер сказав: „В січні я буду у Вашинґтоні в тій цілі, і сенатор Джан Ф. Кеннеді нам допоможе перевести цю справу в Конґресі". На думку Рутера, новообраний президент Кеннеді „діятиме в цьому напрямі більше аґресивно" ніж це робив дотеперішній президент. Спілка Автомобільних Робітників має мати вліті найближчого року коло $40-мільйоновий страйковий фонд, і тому зможе енерґійно боротися за новий контракт, який кінчається в серпні 1961-го року.

П'ЯТЬ ДО ДВАНАДЦЯТОЇ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

світ був здібний вислати людей, які не вимагатимуть двічі вищої платні, ніж вони дістають в Америці. Вони мусять бути готові жити на рівні з місцевим населенням, старатися говорити його мовою. Цього ніхто не сказав і треба було лише здогадуватися, що т. зв. післанці миру яких плянує вислати Кеннеді, матимуть духа посвяти.

Бо це дуже важлива справа. Дозвольте сказати одну річ, яку нехай правильно зрозуміють організатори цієї і подібних конференцій. Коли я йшов на коктейл до пані деПаненотр, то в мене був страх, чи я відповідно вдягнений. Такі думки не приходять в голову, коли ви йдете на зустріч з товаришами зброї. А духа товариства зброї на цій конференції не було. І тут не вина організаторів. Тут вина всього вільного й багатого, надто багатого світу.

Для боротьби з комунізмом не слід себе потішати тим, що большевики матеріялізуються, а слід себе підтягати до ідеалізму, до духу побратимства зброї. Цього не було на конференції і це її первородний гріх. Якщо має постати якась міжнародна організація, що була б наслідком цієї конференції, то найперше слід подбати, щоб вона засновувалась на дусі побратимства зброї, а не на дусі „порядного товариства" в буржуазному значенні цього слова **О. Д-вич**

У Флинті зорганізовано новий Відділ УНСоюзу

Флинт, Мишиґен. — В неділю 11-го грудня відбулися тут засновуючі збори нового Відділу Українського Народного Союзу в місті Флинті, 60 миль на північ від Дітройту, завдяки організаційній праці нашого організатора мґр. Івана Скочиляса при співпраці з головним радним Володимиром Діликом. Приєднано 31-го нового члена, з яким зорганізовано новий Відділ УНС. Члени - основники вирішили, що цей новий Відділ УНС матиме за свого опікуна Гетьмана Ів. Мазепу. Головна Канцелярія УНС призначила для цього Відділу число 303. Під час зборів реферат про значення УНС, як громадської установи виголосив пан Іван Скочиляс. Головний радний УНС пан В. Дідик привітав новий Відділ від Головної Управи УНС. Пояснення статуту УНС реферував п. Ів. Скочиляс. На зборах вибрано Управу Відділу ч. 303 в складі: Іван Левандовський — голова; мґр. Осип Мацьак — секретар; Олександер Длкуник — касир; до Контрольної Комісії увійшли: Осип Пантелюк, Микола Камад і Михайло Миколаш.

Виставка Володимира Панчака

(Г) В нюйоркському Народному Домі відбувається тепер виставка олійних малюнків мистця Володимира Панчака. В жовтні ц. р. мав він свою власну виставку в Парижі в ґалерії Раймон Дункан, куди його твори попали після того, як вони були вирізнені на одній з американських виставок. З приводу цієї паризької виставки появилося в французькій пресі кілька рецензій, між ними мистецький журнал „Ля Ревю Модерн" з 1 листопада ц. р. дав таку характеристику виставлених творів:

„Близький до фовізму (тобто „диких", які не визнавали академічних правил), мистець В. Панчак дає мистецтво дуже ориґінальне. Він орудує засобом протиставлення тонких барвних ліній і в той спосіб творить глибінь і перспективу. Його темами є неґри-музиканти, танцюристки в хвилястих строях, що виступають на тлі, виконаному тією самою технікою, барвисті дерева, сині і рожеві гори під блакитним небом, голубі ріки, — красвиди, повні фантазії, на півдорозі між сном і дійсністю.

„Після студій в Академії Карнеґі в Филаделфії і в Національній Академії в Ню Йорку, В. Панчак, народжений в Україні, звернувся до цієї форми вислову дійсности і намагається підо впливом своєї підсвідомости віддати цією барвною аналізою предмету під освітленням свої почуття. Ця концепція виходить часом поза межі малярства, тим не менш вона не позбавлена інтересу, оскільки мистець своїм способом малювання досягає своєї мети".

Останній день виставки в неділю 18 грудня.

УСК і Чорноморська Січ перемагають

Чорноморська Січ, Нюарк вибилася на перше місце А Кляси Футбольної Ліґи стейту Ню Джерзі, перемагаючи минулої неділі 11-го грудня 3:1 Мадярський СК Пасейк. Дотеперішній лідер табелі опинився на другому місці з одною грою менше.

УСК, Ню Йорк, — виграв свою чергову зустріч в першенствах Німецько - Американської Футбольного Союзу проти СК Нюарк з гарним вислідом 5:0. УСК зайняв тепер четверте місце у Великій Десятці Ліґи (вс).

З Волі Всевишнього, дня 2-го грудня 1960 року, в год. 7:40 ранку, упокоїлася в Бозі

Наша Найдорожча ДРУЖИНА і МАМА

Меланія Трохимовна ГОЛУБИЦЬКА

з дому ФЕДОРЧЕНКО,

проживши 66 років мученицького життя.

Покійна походила із Полтавщини, станція Сагайдак. Була глибоко релігійною та гарячою патріоткою. Виховала діток у релігійному та національному дусі. Безмежно любила свою далеку Україну і український нарід, й тому передсмертним її бажанням було, щоб тіло її поховати на українському цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ !

В глибокому смутку горем прибиті:

чоловік — МАКСИМ ГОЛУБИЦЬКИЙ

син — МИКОЛА ГОЛУБИЦЬКИЙ

донька — МАРФУША ГАРАСИМЕНКО

зять — МИКОЛА ГАРАСИМЕНКО

Ділимося сумною вісткою з Ріднею, Приятелями та Знайомими, що 9-го грудня 1960 р. відійшла у Вічність, з Волі Всевишнього

Вероніка ШКОЛЯР

з дому ГРОМАДА,

народжена в селі Пархач, пов. Сокаль, Західня Україна.

Горем прибиті:

Муж — ТИМОТЕЙ

діти — АЛЕКСАНДРА й ІГОР

В 20-ті РОКОВИНИ ув'язнення НКВДистами, нашого Найдорожчого і Незабутнього СИНА і БРАТА

Зиновія КУЛИК

був. учениці 8-ої кляси Української Академічної Гімназії у Львові, в Його намірений будуть відправлені

СЛУЖБИ БОЖІ

в СУБОТУ, 17-го ГРУДНЯ — в год. 8:00 рано

і

в НЕДІЛЮ, 18-го ГРУДНЯ — в год. 12:00 вполудне в церкві св. свщ. Йосафата в Рочестері, Н. Й.

Рідних, Знайомих і був. шкільних Товаришок і Товаришів, пропавшого Зиновія, просимо прилучитися до молитов.

Родичі — ПЕЛЯГІЯ і МИХАЙЛО

брат — ЄВГЕН

ЗІ СПОРТУ

Чорноморська Січ — Січ Елизабет 0:0

Нюарк 27 листопада 1960. „Українське футбольне дербі" за першість в місцевій Мейджор-А-дивізії (південь), закінчилося щасливим для обидвох суперників ремісовим вислідом.

Обидві дружини мали майже однакові можливості здобути перемогу. Елизабетці не використали декілька нагод в першій половині. Нюаркчани могли б бути щасливіші, маючи перевагу в другій півгрі, — рівнож не дописали в закінченні акцій.

В регулярному складі Чорноморської Січі забракло Жолудка, а Марчук щойно в другій половині взяв участь в грі. Цей факт частинно виправдує слабший, як нормально, виступ господарів.

Поза тим знаменита гра сусідніх „січовиків", головно лінії-помочі і оборони, як рівнож воротаря Гевка, була цим „але", через яке новий першун СУАСТ-и мусів задоволитися одною здобутою точкою! В дружині гостей знаменито заграли: Боянівський — лівий оборонець, поміч Понось-Венцлер-Гарасим і згаданий уже воротар Гевко. Слабше репрезентував себе напад, в якому не найгірше виходив наш український „Метьюз" д-р Павлічка.

В дружині „Чорноморців" рівнож найкраще зарепрезентували себе змагуни дефензиви: Бенедетто-воротар, Саварин-Презимірський - оборона і Гура-Хромовський в нападі.

Чиста гра та добрий суддя задоволили прихильників обох дружин. Склад Січі Елизабет: Гевко, М. Панкевич-І. Боянівський, В. Гарасим, Ю. Венцлер, Т. Понось, В. Конопасевич, І. Фіорілло, І. Маланчук, Ю. Василькевич, Г. Гивель, І. Павлічка і М. С. Санчез.

Передмаг юньйорів закінчився ремісовим вислідом. Чорн. Січ — Січ Елизабет 2:2.

Ом. Твардовський

УСК Ню Йорк — Спорт Клаб Ню Йорк 1:2 (1:1)

Ню Йорк, 4 грудня 1960. Український Спортовий Майдан в Коледж Пійнті. — Склад УСК-у: А. Голуб - А. Олинець, Р. Підгорецький - В. Форнеро, Дж. Керні, Е. Чижович, Е. Моралес, М. Мушак (П. Черемха), Р. Паркер, Р. Проно.

Ворота: 4 хв. 0:1, 28 хв. 1:1 — В. Чижович з вільного, 72 хв. 1:2. Наріжняки 4:1 для УСК-у. Суддя Петерс. Глядачів 500.

„Вже осінь і не повернеться футбольне кохання" — так перефразовуючи слова популярної пісні, хочу ствердити, що цими змаганнями УСК остаточно закінчив рештки „футбольного кохання", що існувало між ним і ширшою спортовою публікою метрополії. Закопали його остаточно Е. Моралес своєю грою і невикористаним карним в середині другої половини, напад УСК-у, де тільки дві напасники можуть справді називатися ними (В. Чижович і можливо Р. Проно) і керівник. Останній повинен був дати інструкції змагунам йти на пробій довгими подачами, як це лише кілька разів попробував Олинець, створюючи догідні ситуації, на жаль не використані, переносити гру з одної сторони на другу і вкінці зробити зміни: поставити Форнера до нападу, Олинця на поміч, а Черемху, що вже декілька змагань заграв добре, на оборону. Напад не міг своєю грою з моттом „все до середини", непотрібними комбінаціями, та грою поза собою замість перед собою пробитися до воріт противника і заплутувався в своїх власних загранях. Щоправда на 12 хвилин перед кінцем керівник замінив Мушака Черемхою (оборонець!) і Черемха показався не злим напасником. Але і цю зміну він повинен був зробити далеко скоріше. Вкінці, коли на 15 хвилин перед кінцем УСК програвав рішальні змагання, він міг був взяти штопера Керні до нападу, ппересунувши Е. Чижовича на штопера, Олинця на поміч, а Черемху на оборону. В такій ситуації треба було поставити все „на мапу". В цій прикрій програній дуже мало помагає свідомість, що УСК панував на середині грища, та що були зрілі підворітні ситуації. Залишається факт, що УСК відпав від дальших гор за Чашу ЗДА, як і те, що ця програ є дальшою ознакою, що УСК-ові „нічого не виходить".

Що далі? Треба зробити уважну аналізу, яка напевно покаже, що більше вартісним є властивий, хоч і технічно слабший, змагун зі серцем, як платна зірка — жонглер, який краще підходить до цирку. Також найвищий час, щоб керівник почав дійсно керувати. Кажуть, наука коштує дорого. У випадку УСК-у вона аж надто дорога. Але коли він чогось навчиться, та на довшу мету воно оплатиться, бо немає нічого злого, щоб не вийшло на добре. І автор цих рядків переконаний, що так думає і буде думати та когорта вірних і жертвенних працівників і симпатиків нашого клюбу.

Роман Лисяк

Вісті з УСК-у

• Висліди нижчих дружин. Субота: Айнтрахт СК новаки — УСК новаки 0:7, Айнтрахт СК учні — УСК учні 2:1. Неділя: УСК „Б" — Швабен „Б" (сеньйори) 2:2. Ворота: О. Гошко і М. Мотуз.

• В четвер, 1-го грудня ц. року перша дружина столової ситківки УСК-у виграла вововером 9:0 проти Феніксу, що явився в неповному складі. В товариській зустрічі з цим противником вислід був 8:8.

„ЛЕВИ" В ЗМАГАННЯХ ЗА ЧАШУ ЗДА

„Леви" — „Спарта" 4:0 (0:0).

Шикаґо, Ілл. — В неділю 27 листопада футбольна дружина УАСТ-ва „Леви" перемогла чеську одинадцятку „Спарти" 4:0 в перших футбольних змаганнях за Чашу ЗДА (Челлендж Кап) цього сезону на стадіоні Ганза Парку. Завдяки гарній осінній погоді змагання ці притягнули чимале число глядачів „Леви" виступили до цих змагань в досить сильному складі. Як і можна було сподіватися, „Леви" легко розправилися із першодивізійною „Спартою", так, що цілі змагання були радше тренінгом для наших футболістів в їх дальшому поході по найвищий футбольний трофей країни, що його, як ми всі знаємо, здобув останньо наш „Тризуб" з Филаделфії.

В цих змаганнях „Леви" були цілий час в офензиві, а „Спарта" стягнула майже всю одинадцятку до оборони і це врятувало її від великої поразки. Ворота для нашої дружини здобули: Терлецький 2, та Крат і Ляхів по одних. Терлецький заграв свої перші змагання на середині нападу по звільненні з американської армії.

Склад „Левів": Кашуба-Скороход, Еліяшевський-Синлик, Ляхів, (Романенко), Тищенко-Крат (Форович), Караван, Терлецький, Стахровський, Коханюк (Яворський).

В неділю, 11-го грудня відбулися в Шикаґо міжнародні товариські змагання словацької дружини „Червона Зірка" з Братислави та репрезентації Шикаґа на стадіоні Гансон Парку. До збірної Шикаґа вибрано таких українських футболістів: З. Синлика, Д. Стахровського, А. Еліяшевського (всіх трьох з „Левів"), та П. Надзікевича із „Крил".

Петро Головатий

Тризуб — Гакоах 3:1 (2:1)

Ню Йорк, 27 листопада. Трайборо Стадіюм. — Склад „Тризуба": Дідріксен, — Бородяк, Смолинський - Пеґорер, Віней, Кравець - Ніс, Манджіні, Кампо, Яковина, Ного.

Ваш постійний кореспондент змагань „Тризуба", який скривається під своїм „бизнесовим псевдо" Піт, скористав з моєї присутности на змаганнях і лишив мене „на леді". А шкода, бо йому краще видно, чи „Тризуб" грав значно слабше, як попередні мистецькі зустрічі, яких я не бачив. Кажуть, що „Тризуб" заграв нижче свого рівня, та що нашій дружині в добрій формі було б легко розправитися зі сильними та твердими жидами. Все таки в грі „Тризуба" було принаймні сім гарних швидких заграњ, що були проблисками „кляси" дружини, а не лише поодиноких змагунів. „Тризубові" важно тепер виявити себе сильною, добре сцементованою дружиною, щоб старання про допущення „Тризуба" репрезентувати ЗДА в Міжнародній футбольній Лізі увінчалися успіхом.

До такого сцементування одинадцятки треба тренінґу, співпраці змагунів та дисципліни. Коли кондиційно „Тризуб" вже зробив поступ від останнього виступу в Ню Йорку проти Інтер Клюбу, то співпраця змагунів залишила багато до побажання. Ніс, це індивідуаліст, який мусить змінитися, бо ані його швидкість, ані опанування м'яча, ані стрілова диспозиція не принесуть користи дружині. Виглядає, що він в акції з м'ячем зовсім не бачить нічого за виїмком малого кола поля довкруги себе. Не бачить ані співзмагунів, ані воріт противника. Кампо, надзвичайно працьовитий, не мав для себе друга долі і недолі, який пішов би за ним вперед у його випадах. Так його важкий труд ішов намарно, коли не було кому використати поданого м'яча, чи інакше допомогти закінчити воротами. Як виявилося опісля, Манджіні грав з контузією, тому не був на висоті свого завдання. Яковина і Ного на лівій стороні показали більше співпраці, як решта напасників.

Бородяк імпонував рівновагою духа та притомністю типового оборонця. При його техніці і з нею твердоті Смолинський випав блідо і не міг надробити амбіцією великої різниці між ними. Віней вповні заслуговував на ім'я репрезентативного штопера та стратега, який завжди був на місці. Кравець був кращий від Пеґорера і вмів достосуватися до гострої гри противника. Дефензива „Тризуба" мала трудне завдання здержати грізний атак „Гакоаґу" з дуже добрим середущим напасником ч. 9. Дідріксен записав на своє конто одну дуже гарну параду при обороні близького гострого стрілу та ворота з карного.

Ворота для „Тризуба" стрілили: Ного з карного, Яковина з дуже гарної акції при співпраці з Ногою, та Кампо, як винагороду за його жертвенність в пробоях. **(в. с.)**

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ УКР. НАРОДНОГО СОЮЗА

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Тижневик „Українець",** що виходив досі в Парижі і був одним із Закордонних Частин ОУН часописів, перестав виходити з днем 27 листопада ц. р. і його передплатники одержуватимуть надалі мюнхенський „Шлях Перемоги". „Українець" почав був виходити 15 лютого 1945 під назвою „Українець у Франції", як додаток французького профспілкового місячника „Синдикалізм". Усамостійнившися, цей часопис згодом об'єднався із фюртським тижневиком „Час" і виходив під назвою „Українець - Час". Головним редактором „Українця" в останні роки був Борис Вітошинський. Повідомлення про припинення видавання „Українця" подав мюнхенський „Шлях Перемоги" в числі за 4 грудня ц. р.

● **Володимир Косик,** що був досі керівником Місії АБН на Формозі, виїхав з огляду на поганий стан свого здоров'я до Европи. Виконування обов'язків голови цієї місії перебрав її член проф. д-р Л. Катона, учасник мадярського повстання в 1956 році.

● **Про свої враження з подорожі по Україні** говоритиме професор Колумбійського університету З. Бжезінський під час Пленарної Конференції Української Вільної Академії Наук, яка відбудеться в четвер дня 15 грудня ц. р. о год. 7.30 в залі Українського Інституту Америки при 2 Іст 79-ій вул., у Ню Йорку. Доповідь буде ілюстрована фотосвітлинами.

● **Групову Виставку Богдана Божемського** влаштовує американська ґалерія Агда Арц при 142 Вест 57-ій вулиці у Ню Йорку. Виставка буде відкрита з 9 до 19 грудня ц. р., від понеділка до п'ятниці від год. 11-ої до 5-ої по полудні і в суботи від 12-ої до 4-ої.

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

СОЮЗОВЦІ! Ваш Відділ Українського Народного Союзу це Ваша родина, Ваша вужча громада, Ваша установа! Місячні чи річні, як і кожні інші збори Вашого Відділу вирішують важливі справи, що відносяться до Вас особисто, до Вашої родини і Вашої спільноти. Тому, Ваша участь у цих зборах мусить бути обов'язкова, бо вона є у Вашому найкращому інтересі! То ж приходіть усі на збори свого Відділу та спільно, всією громадою, подбайте про спільну кращу долю. На місячні збори обов'язково приносіть свої вкладки і вкладкові книжечки, вирівнюйте всі свої організаційні зобов'язання та вимагайте цього від інших. На річних зборах подбайте, щоб Ваш Відділ мав найкращу Управу і самі не відмовляйтесь від обов'язків урядовця, якщо Вам такі обов'язки повірять члени. На збори приходіть точно! В Українському Народному Союзі наша будучність!

У найближчому часі відбудуться збори:

СЕРЕДА, 14-го ГРУДНЯ 1960 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Клюб Поступовий", Від. 70, в год. 7-ій веч., в УНДомі, при 96 Fleet Street. — П. Костик, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 16-го ГРУДНЯ 1960 р.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Місячні Збори Т-ва „Українська Січ", Відд. 173 о год. 6 вечером, в УНДомі, при 96 Fleet St. — І. Грабар, секр.

СУБОТА, 17-го ГРУДНЯ 1960 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Річні Загальні Збори Відд. 117, „Запорозької Січі", в год. 7-ій вечора, в приміщенні при 33 Іст 7-ма вул. — В. Калина, секр

АСТОРІЯ, Л. Ай, Н. Й. — Річні Збори Б-ва св. о. Миколая Відд. 5, в год. 7-ій веч., в церковній залі під ч. 3709 — 31st Ave. — І. Сидор, секр.

ШИКАГО-Південь, Ілл. — Загальні Річні Збори Б-ва св. ап. Петра і Павла, Відд. 220, в год. 7:30 веч., в церковній залі, при 4950 Савт Полайна вулиця. — Г. Гарасим, секр.

НЮАРК, Н. Дж. — Річні Збори Відд. 14, ім. „Чорноморська Січ", в год. 8-ій веч., в Січовім Домі. — М. Отрок, секретар.

НЕДІЛЯ, 18-го ГРУДНЯ 1960 р.

РОЧЕСТЕР, Н.Й. — Річні збори Б-ва св. Йосафата, 217 Відд., о год. 2:00 по пол. в церковній залі, 305 Гудсон Аве. — В. Колданські, секр

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори С-цтва Пресв. Діви Марії, Відд. 112, по третій Службі Божій в церковній залі. — А. Купер, секр.

Продукують ракети, які зможуть викинути в космічні простори 200-тонновий сателіт

Вашингтон. — Керівник ракетного проєкту в Рокетдайні Дейвід Е. Олдріч повідомив, що ЗДА працюють над конструкцією такої сильної ракети, яка зможе бути вжита до викинення в космічні простори штучного сателіта, що важитиме 200 тонн. Для скріплення сили цієї ракети будуть їх зв'язувати разом по 6 ракет. За допомогою тих ракет можна буде випустити багатотонновий сателіт довкола Місяця. Олдріч говорив про це на річних зборах Американського Ракетового Товариства. Над конструкцією цих ракет працюють вже два роки. В найближчому році відбудеться перша проба з ракетою Ф-1, а всі проби мають бути закінчені в 1963-му році. В 1964-му році мають за допомогою цих ракет випустити в космічні простори багатонновий обсерваційний сателіт, який буде кружляти довкола Землі. Фахівці є вдоволені з дотеперішніх вислідів своєї праці і сподіваються, що уряд нового президента Джана Ф. Кеннеді приспішить будову ракет Ф-1 тим способом, що збільшить федеральні видатки на неї і приспішить її продукцію.

Колишній президент Гувер про виховне значення спорту

Ню Йорк. — Крайова Футбольна Фундація признала цьогорічну свою Золоту Медалю колишньому президентові ЗДА Гербертові Гуверові. Церемонія передачі відбулася на прийнятті в готелі Валдорф-Асторія, в якому взяло участь 2,500 осіб, між якими були і такі визначні особи, як нюйоркський кардинал Френсіс Спеллман і американський генерал армії Даґлес МекАртур. Гувер виголосив промову, в якій сказав, що спорт має велике виховне значення, бо поза релігією, яка стоїть на першому місці при навчанні моралі, спорт навчає не тільки спортовців, але і тисячні юрби на спортових площах моральної поведінки у співучасті людини з людиною. Гувер сказав про себе, що він не заслуговує на цю медалю, бо в своєму житті ніколи не грав у футбол (мова йде про футбол в американському, а не европейському розумінні), але він організував футбольні змагання Стенфордського університету з каліфорнійським університетом, коли ще був молодим студентом.

Кошти прожитку в Канаді в листопаді виносили 129.6 відсотка

Оттава. — Статистичне бюро повідомляє, що кошти прожитку в місяці жовтні цього року збільшилися до рекордового числа і становили 129.6 відсотка, на 0.2 відсотка більше в порівнянні з жовтнем цього року, і на 1.3 відсотка більше як в жовтні 1959 року. В половині цього літа індекс цін на товари щоденного вжитку, виносив 127.6 відсотка, це значить, що впродовж 5-ох місяців кошти прожитку збільшилися на повні два відсотки. Теперішні ціни порівнюються з пересічними цінами з 1949-го року, коли вони стояли 100. Подорожіння коштів прожитку спричинив зріст цін на одіння, мешкання, та інші товари. Харчі подешевшали в листопаді ц. р. але це не могло зрівноважити зросту цін на інші предмети.

ТАРЗАН, ч. 4,568. Несподіванка.

Тарзан зв'язав і замкнув пігмея в келії. Тепер він був вільний і міг шукати Джіма Біґґіма!

Він підкрадався сумними коридорами, але незабаром був стривожений голосами ворогів...

Швидко відкрив двері... І був здивований тим, що в середині побачив!